

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobkyně: X, narozená dne X
bytem X
zastoupená advokátem Mgr. Jakubem Beránkem
sídlem Děčínská 361/7, Česká Lípa

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 2. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně požádala dne 21. 4. 2021 o starobní důchod s datem přiznání 30. 8. 2021. Žalobkyně žádala o uznání péče o dítě X, narozeného dne X, o kterého pečovala od jeho narození do 19. 12. 1991, kdy byl usnesením Okresního soudu v České Lípě ze dne

6. 12. 1991, č. j. 7 C 32/90-68, které nabylo právní moci dne 19. 12. 1991, svěřen do péče otce.
2. Rozhodnutím ze dne 7. 6. 2021, č. j. X, žalovaná žalobkyni starobní důchod od 30. 8. 2021 přiznala.
 3. Žalovaná následně zjistila, že žalobkyně nesplňuje podmínky § 32 odst. 4 zákona 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, neboť její péče o dítě X netrvala alespoň 10 let. Osobní péče žalobkyně trvala pouze 9 let a 297 dnů. Žalobkyně jako žena, která nevychovala žádné dítě, dosáhla důchodového věku až dne 30. 10. 2022. Starobní důchod byl tak žalobkyni od 30. 8. 2021 přiznán neprávem. Žalovaná proto rozhodnutím ze dne 14. 9. 2023, č. j. X, žalobkyni od 22. 7. 2023 starobní důchod odňala pro nesplnění podmínek § 32 odst. 4 ve spojení s § 56 odst.1 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.
 4. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 14. 9. 2023 a toto rozhodnutí potvrdila.

II. Žaloba

5. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalované žalobou, v níž namítala, že žalovaná posoudila věc nesprávně a své rozhodnutí řádně neodůvodnila. Bez bližšího seznámení s otázkou péče o dítě dovodila, že žalobkyně osobně nepečovala o nezletilého syna X alespoň po dobu 10 let. Žalovaná nevzala v potaz faktickou péči o dítě, ale pouze matematický výpočet vyplývající ze soudního rozhodnutí schvalujícího dohodu rodičů. Žalobkyně je přesvědčena, že zákonnou podmínku výchovy dítěte dle § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění splnila. Žalovaná se otázky faktické péče o syna žalobkyně dostatečně nevěnovala, k otázce péče nevyslechla žalobkyni ani jejího syna. Usnesením, kterým byl nezletilý syn svěřen do výchovy otce, byl současně upraven rozšířený styk matky s nezletilým. Dohoda rodičů potvrzená usnesením soudu byla dále modifikována dalšími dohodami tak, aby byla nalezena vzájemná shoda rodičů. Oba rodiče respektovali přání nezletilého a nebyl důvod formální rozhodnutí založené na dohodě rodičů měnit. Fakticky se jednalo o péči střídavou. Nelze tedy vycházet pouze z jedné dohody rodičů, ale z faktického průběhu péče o nezletilého syna. Žalovaná měla vzít v potaz i další dny, kdy měla žalobkyně svého syna prokazatelně v péči. Pokud má matka nezletilého stanoven styk po dobu celého měsíce o letních prázdninách, nelze argumentovat, že by taková péče nebyla plnohodnotnou či započitatelnou ve smyslu zákona o důchodovém pojištění. Žalobkyně odkazovala na judikaturu Ústavního soudu, podle níž není mezi déle trvajícím stykem rodiče nezletilého, který má totožnou rodičovskou odpovědnost jako formálně pečující rodič, a péčí pečujícího rodiče žádný rozdíl. Žalobkyně v této souvislosti odkazovala na nálezy Ústavního soudu ze dne 28. 7. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1328/20. I když je dítě ve výlučné péči jednoho z rodičů, je druhý rodič stále nositelem rodičovské odpovědnosti. Pro péči ve smyslu zákona o důchodovém pojištění tak dle žalobkyně není rozhodné, v jakém režimu bylo dítě vychovááno, ale zda celková doba výchovy dítěte přesáhla dobu 10 let či nikoli. Žalobkyně doložila čestné prohlášení svého syna o tom, že ani poté, co byl svěřen do péče otce, o něj matka pečovat nepřestala. Navrhovala, aby soud doplnil dokazování obsahem správního spisu, jejím účastnickým výslechem a výslechem jejího syna.

III. Vyjádření žalované

6. Žalovaná zdůraznila, že v posuzované věci mezi stranami není sporu o tom, že syn žalobkyně Michal Šváb byl rozhodnutím Okresního soudu v České Lípě ze dne 6. 12. 1991 svěřen do péče otce a že osobní péče žalobkyně trvala pouze 9 let a 297 dnů. Náhled žalobkyně, která namítá, že k uvedené době je nutné připočítat i její další faktickou péči, se sice může zdát z lidského hlediska pochopitelný, nicméně posuzovaná otázka již byla v minulosti judikaturně vyřešena. Žalovaná v této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 3 Ads 37/2003-49. Žalovaná trvala na tom, že ve svém rozhodování ohledně počtu dní osobní péče žalobkyně nepochybně, když tuto uznala v délce trvání 9 roků a 297 dnů, neboť o splnění podmínky soustavné péče o dítě alespoň po dobu 10 let nelze s ohledem na závěry obsažené v odůvodnění citovaného rozsudku vůbec uvažovat.

IV. Posouzení krajským soudem

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s., a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
8. Podle § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění *podmínka výchovy dítěte pro nárok ženy na starobní důchod je splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků. Pokud se však žena ujala výchovy dítěte po dosažení osmého roku jeho věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti aspoň po dobu pěti roků; to však neplatí, pokud žena před dosažením zletilosti dítěte přestala o dítě pečovat. Pokud dítě zemřelo po dosažení 5 let věku, je podmínka výchovy dítěte splněna, jestliže žena osobně pečovala o dítě od jeho narození do jeho úmrtí; ustanovení vět první a druhé tím nejsou dotčena.*
9. Výkladem obsahu pojmu „výchova dítěte“ či „osobní péče“ ve smyslu citovaného ustanovení se, jak správně uvedla žalovaná, již v minulosti zabýval Nejvyšší správní soud. V rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 3 Ads 37/2003-49, č. 410/2004 Sb. NSS uvedl: *„Zákon o důchodovém pojištění pro uznání podmínky výchovy dítěte pro uznání nároku ženy na starobní důchod požaduje „osobní péči“ matky, tedy takovou, na níž se matka osobně, aktivně, průběžně podílí. Je zřejmé, že pokud matka dítě navštěvuje, projevuje o něj zájem, přispívá na jeho výživu otcí, kterému bylo nezletilé dítě svěřeno do výchovy, podílí se na výchově syna, neboť podle zákona o rodině jsou především rodiče odpovědní za všestranný duševní a tělesný rozvoj svých dětí, a zvláště za jejich řádnou výchovu. Pro přiznání nároku na důchod, resp. uznání „osobní péče o dítě“ pro snížení důchodového věku u žen, však požaduje zákon o důchodovém pojištění soustavnou osobní péči o dítě, alespoň po dobu 10 roků, která nemohla být naplněna, pokud byl syn soudem svěřen do péče otce, který za jeho péči nese odpovědnost, matka a syn byli od sebe odděleni a syn pobýval u otce.“*
10. Zdejší soud se závěry Nejvyššího správního soudu souhlasí a nevidí důvod se od nich odchýlit. Ostatně na citovaný právní náhled Nejvyššího správního soudu odkázal i ve svém nedávném rozsudku ze dne 22. 7. 2024, č. j. 60 Ad 8/2024-27. Také judikatura ostatních správních soudů uvedené závěry Nejvyššího správního soudu respektuje (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2024, č. j. 41 Ad 4/2024-34). Žalobkyní citovaný nález

Ústavního soudu se výkladem pojmu „výchova dítěte“ či „osobní péče“ ve smyslu § 32 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění nezabývá.

11. I když je napadené rozhodnutí žalované stručné, jsou závěry v něm obsažené správné a ani podrobnější odůvodnění by na podstatě věci nemohlo nic změnit. Žalovaná nebyla povinna zjišťovat přesný podíl žalobkyně na výchově dítěte poté, co bylo svěřeno do péče otce. Z tohoto důvodu ani soud nedoplňoval dokazování jehož se žalobkyně domáhala. Jen pro úplnost soud dodává, že obsahem správního spisu se ve správním soudnictví dokazování neprovádí.

V. Závěr a náklady řízení

12. Vzhledem k uvedenému dospěl soud k závěru, že žaloba je nedůvodná. Proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
13. O nákladech řízení rozhodl soud tak, že na jejich náhradu nemá žádný z účastníků právo, a to podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšné žalobkyni náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaná na ni nemá podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 118d odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, nárok.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 30. října 2024

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně

